

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.

Придунайська філія

Кафедра «Право»

Затверджую:
Директор ПФ «Право» ВНЗ
«МАУП»
проф. Гуменишкова І.Р.
«11» січня 2022 р.

Схвалено на засіданні кафедри «Право»
Протокол № 6 від 11 січня 2022 р.

В.о. зав. кафедри Філіпова Н.А.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конституційне право

спеціальності: 081 «Право»

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня «бакалавр»

(назва освітнього рівня)

освітньої програми: 081 «Право»

(шифр і назва освітньої програми)

Ізмаїл 2022

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Придунайська філія
Кафедра «Права»**

Назва дисципліни	<u>Конституційне право</u>
Викладач (-і)	Філіпова Наталя Андріївна
Портфоліо викладача (-ів)	--
Контактний тел.	+38 (096) 478-74-80
Е-mail:	filinatalja2310@gmail.com , filinatalja2310@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: – другий, четвертий четвер місяця – 15.00 - 17.00

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
Форма навчання	денна
Курс	1-й
Семестр	2-й
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120 годин
Аудиторні години:	24 лекційних та 12 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота
Самостійна робота	84 години в планах семінарських занять, завданнях для самостійної роботи студентів, надається студенту на занятті при ознайомленні з силабусом.
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право» є надання студентам систематизованого матеріалу в сфері конституційно-правових відносин. Вивчення цієї галузі права передбачає процес усвідомлення студентами значення Конституції України як Основного Закону держави та суспільства, як найвищої політичної та духовної цінності нації. Шляхом детального аналізу питань конституційного права повинні бути підвищені не тільки загально-юридичні знання студентів, а й рівень відчуття себе повноцінними членами українського громадянського суспільства.

Основними цілями вивчення дисципліни «Конституційне право» полягає у наданні допомоги майбутнім юристам розкриття основ конституційного ладу і його захисту, конституційно-правового закріплення суверенітету українського народу, політичного та ідеологічного плюралізму, народовладдя, конституційної відповідальності, поділу влади і взаємодії владних структур, закріплення верховенства права, роз'яснення положень

верховенства Конституції України, прямої дії конституційних норм, підстави дії на території України міжнародних договорів, конституційно-правових основ проведення мовної політики тощо.

3. Формат курсу - очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною «Конституційне право»

В результаті вивчення курсу студенти повинні:

Знати:

- предмет конституційного права України;
- основні і допоміжні методи дослідження конституційного права України;
- історичний досвід конституційного будівництва, основи теорії Конституції;
- характеристики загальних засад конституційного ладу України;
- конституційну регламентацію прав, свобод та обов'язків людини і громадянина;
- характеристики конституційно-правового регулювання виборів та референдуму;
- конституційні положення організації та функціонування законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні.

Вміти:

- володіти конституційно-правовими поняттями і категоріями;
- використовувати знання з конституційного права України в юридичній практиці;
- відслідковувати зв'язки норм конституційного права з нормами інших галузей права;
- в межах допустимого давати аналіз і тлумачення норм конституційного права;
- використовувати конституційно-правові процедури захисту прав і свобод людини і громадянина;
- обґрунтовувати конституційність і доцільність правових рішень.

Інтегральна компетентність (ІК):

– Здатність розв'язувати первинні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
- СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів конституційного права.
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Після вивченні дисципліни студент повинен продемонструвати набуті результати навчання:

Соціально гуманітарна ерудованість:

- P1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- P2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- P3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- P4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- P5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- P6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Дослідницькі навички:

- P7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
- P8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- P9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

Комунікація:

- P12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло
- P13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:

- P14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
- P15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних

Праворозуміння:

- P18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
- P19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
- P20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Правозастосування:

- P21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- P22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття / практичні	12
самостійна робота	84

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Цикл підготовки
2021-2022 н.р.	2-й	081 Право	1-й	Цикл професійної підготовки, обов'язкові дисципліни професійної підготовки

7.Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): історія держави та права України; теорія держави і права; державне будівництво та місцеве самоврядування.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1.Програмне забезпечення для доступу до законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws

2. Програмне забезпечення для доступу на сайт «Судова влада України»: <https://court.gov.ua/>

3. Програмне забезпечення для доступу на сайт с «Єдиним державним реєстром судових рішень»: reyestr.court.gov.ua/

9. Політика курсу.

Студент дотримується правил академічної доброчесності відповідно до «**Положення щодо впровадження системи академічної доброчесності**» в Придунайській філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП», ухваленого рішенням Вченої ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 7 від 27.08.2020 р.) та «**Положення щодо впровадження системи забезпечення академічної доброчесності кафедри права Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»**» (протокол засідання кафедри права від 30.06.2020 р., ухвалено рішенням Вченої Ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» від 27.08.2020 р.).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- опрацювання теоретичного матеріалу та практичних завдань, які надані в курсі «Конституційне право» на платформі Google Classroom (код класу надається викладачем на першому занятті).

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів, а також при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на наявність плагіату.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Конституційне право**», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань та за самостійну роботу.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

**10. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план.
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

НАЗВА ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН									
	Денна ф/н					Заочна ф/н				
	Усьо- го	в тому числі				Усьо- го	в тому числі			
		Лек- ції	СЗ	СРС	ІРС		Лек- ції	СЗ	СРС	ІРС
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
<i>Модуль 1.</i>										
<i>Змістовний модуль 1. Загальні положення аграрного права.</i>										
Тема 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна	10	2	1	6	1	11	1	-	10	-
Тема 2. Конституційно-правова відповідальність в контексті юридичної відповідальності	10	2	1	6	1	11	1	-	10	-
Тема 3. Конституційно-правові засади конституційного ладу України	9	2		6	1	12	-	-	10	-
Тема 4. Теорія Конституції України	9	2		6	1	12	-	-	10	-
Тема 5. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	10	2	1	6	1	11	-	-	10	-
Тема 6. Організація і здійснення державної влади в Україні	10	2	1	6	1	12	1	-	10	-
Тема 7. Виборче право та виборчий процес	10	2	1	6	1	12	1	-	9	-
Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Рад України та організація її роботи	10	2	1	6	1	11	-	1	9	-
Тема 9. Конституційно-правовий статус Президента України	10	2	1	6	1		-	1	9	
Тема 10. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус	10	2	1	6	1		-	-	9	
Тема 11. Органи судової	10	2	1	6	1		-	-	9	

влади та організація їх роботи										
Тема 12. Конституційний Суд України	10	2	1	6	1		-	-	9	
Модульна контрольна робота (для денної форми навчання)	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Разом по модулю:	120	24	12	72	12	120	4	2	114	-
Форма контролю: Екзамен										

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО»

Разом по дисципліні: 120 год., з них 24 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття (із них модульний контроль – 2 год); самостійна робота – 84 год.

Кількість балів за 2-й семестр	173 бали												
Модуль	МОДУЛЬ 1.												
Змістові модулі	Змістовий модуль 1.												
Відвідування лекції (кількість балів із розрахунку 1 бал за відвідування 1 лекції)	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	
Теми лекцій	Тема 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна	Тема 2. Конституційно-правова відповідальність в контексті юридичної відповідальності	Тема 3. Конституційно-правові засади конституційного ладу України	Тема 4. Теорія Конституції України	Тема 5. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	Тема 6. Організація і здійснення державної влади в Україні	Тема 7. Виборче право та виборчий процес	Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Рад України та організація її роботи	Тема 9. Конституційно-правовий статус Президента України	Тема 10. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус	Тема 11. Органи судової влади та організація їх роботи	Тема 12. Конституційний Суд України	
Семінарські /практичні заняття (кількість балів)	За відвідування семінарських/практичних занять – 5 балів За активність та результативність під час семінарських занять – надається максимум 40 балів (із розрахунку 4 заняття (модульна контрольна робота враховується окремо), за кожне з яких студент може отримати максимально 10 балів)												
Теми семінарських занять	Тема 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна	Тема 2. Конституційно-правова відповідальність в контексті юридичної відповідальності			Тема 5. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	Тема 6. Організація і здійснення державної влади в Україні	Тема 7. Виборче право та виборчий процес	Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Рад України та організація її роботи	Тема 9. Конституційно-правовий статус Президента України	Тема 10. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус	Тема 11. Органи судової влади та організація їх роботи	Тема 12. Конституційний Суд України	Модульна контрольна робота

Самостійна робота	Завдання до самостійного виконання наведені в планах семінарських занять та самостійної роботи. За виконання не менше ніж 80% завдань надається максимум 50 балів
Поточний проміжний контроль	Модульна контрольна робота № 1 (для денної форми навчання) т.1-12 25 балів
Вибіркові засоби діагностики результатів навчання	
Підготовка наукового реферату (не більше одного- двох)	10 балів
Підготовка презентації на тему, узгоджену з викладачем	10 балів
Підготовка наукової доповіді на конференцію (не більше одної)	10 балів
Підсумковий контроль за 2-й семестр (екзамен)	Розрахунковий коефіцієнт 1,73 (173 бали :100). Розрахунок здійснюється за наступним чином: студент набрав за всі види поточної навчальної діяльності та за модульні контрольні роботи X балів; розрахунок: $X : 1,73 =$ загальна кількість балів.

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок).

Студенти працюють з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

12. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>)

Результати поточних досягнень студента (РПД)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	2-й семестр	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	12	12
Відвідування семінарських занять	1	6	6
Робота на семінарському занятті	10	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ (науковий реферат, презентація, доповідь на конференції)	10	3	30
Разом		-	160
Максимальна кількість балів – 173 бали			
Розрахунок: $173 : 100 = 1,73$			
Студент набрав X балів; розрахунок: $X : 1,73 =$ загальна кількість балів.			

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА за 2-й семестр по дисципліні = середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 2-й семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

(РПД 2-й семестр + РПК) : 2 = загальна оцінка

Наприклад:

- за 2-й семестр студент набрав 150 балів ($150:1,73=88$ балів);
- за відповідь на екзамені студент одержав 80 балів.

Підсумок: $(88+80) : 2 = 84$ бали (бал, який проставляється в екзаменаційну відомість, у перерахунку на традиційну оцінку це добре (В)).

Політика виставлення балів.

Підсумкова кількість балів визначається як сума за результатами поточної роботи студента (форма контролю **екзамен**). **Екзамен проводиться в усній формі.**

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- опрацювання теоретичного матеріалу та вирішення практичних завдань за допомогою платформи Google Classroom.

Засоби діагностики результатів навчання

Розподіл балів за 2-й семестр 2021-2022 н.р.

Види	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
<u>1. ОБОВ'ЯЗКОВІ</u>			
1.1 підготовка до семінарських занять	за розкладом	активність та результативність під час семінарських занять	50 балів
1.2. виконання модульних контрольних завдань	МКР №1 виконується після опрацювання 1-12 тем курсу	перевірка правильності виконання модульних контрольних завдань	25 балів
1.3. Вивчення тем,	експрес – контроль на	Перевірка	завдання наведені в

що виносяться на самостійне опрацювання	семінарських заняттях по теоретичним питанням; по завданням – письмова форма на семінарських заняттях по розкладу	правильності виконання завдань; шляхом проведення експрес – контролів, а також усного опитування під час індивідуальних консультацій.	планах семінарських занять та самостійної роботи за виконання завдань надається максимум 50 балів
Разом балів за обов’язкові види СРС:			125 балів
<u>II ВИБІРКОВІ</u>			
2.1. Підготовка наукового реферату (не більше одного)	Тема затверджується викладачем	Захист наукового реферату під час семінарського заняття або під час консультації	3 роботи за семестр - 30 балів
2.2. Підготовка презентації	Вибір теми презентації здійснюється за узгодженням з викладачем	Захист презентації здійснюється під час семінарського заняття	
2.3. Підготовка наукової доповіді на конференцію (не більше одної)	Тема доповіді затверджується викладачем	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або індивідуальних консультацій	
Разом балів за вибіркові види СРС			30 балів
Відвідування лекційних та семінарських занять			18 балів
Всього балів за відвідування та за СРС			48 балів
Усього			173 бали
Відповідь на екзамені (максимально)			100 балів

Критерії оцінки систематичності та активності роботи на семінарських заняттях студентів денної форми навчання є наступні:

За 10-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
9-10 (відмінно)	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
8 (добре)	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
7 (добре)	C	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати

		власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
6 (задовільно)	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
5(задовільно)	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
4-1 (незадовільно)	FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

13. Критерії оцінювання самостійної роботи.

Опанування програмного матеріалу можливе при відвідуванні лекційних занять на яких використовуються наступні методи навчання: розповідь, бесіда, передачі і сприйняття навчальної інформації, аналіз нормативно-правових актів.

Самостійна робота передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчальної літератури, нормативно-правових актів, підготовка до семінарських занять, самостійне розв'язання задач – казусів по темах.

Індивідуальні завдання: індивідуальне навчально-дослідне завдання (написання рефератів – для студентів денної форми навчання). Індивідуальні навчальні завдання можуть мати також наступні види: конспект з теми власно розробленим студентом планом, анотація прочитаної додаткової літератури з дисципліни, бібліографічний опис тощо; розробка навчальних тестових завдань.

До методів СРС, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації освітнього процесу, відносимо: проблемно-пошукові (опрацювання першоджерел, вивчення нормативно-законодавчої та правової бази, самостійне вирішення практичних завдань); методи проектного навчання (участь у круглих столах); колективної розумової діяльності (групові ситуаційні завдання), застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (унаочнення запропонованого викладачем навчального матеріалу, підвищення мотивації студентів до самостійної роботи за рахунок її наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності).

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

- змістовність – 3 бали;
 - відповідність діючому законодавству та стилю оформлення – 2 бали;
- Максимальна кількість балів за одну тему (одиницю) цієї роботи – 5 балів

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- повнота розкриття теми, дотримання діючого законодавства, матеріалів юридичної практики – 4 бали;
- якість інформації – 3 бали;
- самостійність, креативність, для доповідей на конференцію, наукових рефератів та презентацій – 3 бали.

Максимальна кількість балів за один вид індивідуального завдання - 10 балів

14. Модульний контроль знань за визначеними темами може проводитись усно або письмово за вибором викладача у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

№ п/п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 балів
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань , тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Конституційне право» проводиться у формі **Екзамену**.

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені силабусом та робочою програмою навчальної дисципліни та відвідав всі аудиторні заняття, які передбачені розкладом.

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

- студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання екзамену;
- студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки,

зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням екзамену.

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю по дисципліні «Конституційне право»

1. Поняття, предмет конституційного права України як галузі права.
2. Метод конституційно-правового регулювання.
3. Система конституційного права України.
4. Конституційно-правові норми: поняття, особливості, види.
5. Конституційно-правові відносини: поняття, особливості, види.
6. Суб'єкти конституційно-правових відносин.
7. Об'єкти конституційно-правових відносин.
8. Джерела конституційного права України як галузі права.
9. Конституційне право України як наука та навчальна дисципліна.
10. Поняття Конституції як Основного Закону суспільства і держави.
11. Юридичні властивості конституцій.
12. Класифікація конституцій.
13. Функції конституцій.
14. Загальна характеристика чинної Конституції України.
15. Порядок прийняття Конституції України, внесення в неї змін та доповнень.
16. Інститути конституційного права України: поняття і види.
17. Поняття конституційного ладу та його співвідношення із суспільним ладом.
18. Поняття та ознаки засад конституційного ладу України.
19. Система принципів, що складають засади конституційного ладу України.
20. Конституційні принципи народного та державного суверенітету, їх зміст та співвідношення.
21. Україна як демократична, правова, соціальна держава.
22. Конституційний принцип поділу влади: його зміст та реалізація в Україні.
23. Конституційний принцип найвищої соціальної цінності людини: його зміст та значення для розбудови України як правової, демократичної держави.
24. Конституційний принцип політичного, економічного та ідеологічного плюралізму в Україні.
25. Конституційні принципи верховенства права і законності: поняття і співвідношення між ними.
26. Конституційно-правове регулювання державних символів України.
27. Конституційно-правова відповідальність: поняття, особливості, види.
28. Поняття і принципи громадянства в Україні.
29. Набуття громадянства України.
30. Припинення громадянства України.
31. Органи, які беруть участь у вирішенні питань громадянства та їх компетенція.
32. Поняття правового статусу особи та його елементи.
33. Конституційні принципи правового статусу особи в Україні.
34. Поняття і найважливіші властивості основних прав і свобод громадян України. Їх класифікація.
35. Громадянські (особисті) права громадян України: поняття та види.
36. Політичні права громадян України: поняття та види.

- 37.Економічні й соціальні права громадян України: поняття та види.
- 38.Культурні й екологічні права громадян України: поняття та види.
- 39.Механізм реалізації основних прав і свобод громадян України: поняття та структура.
- 40.Гарантії реалізації основних прав і свобод громадян України: поняття і види.
- 41.Конституційні обов'язки громадян України: поняття, ознаки, види.
- 42.Конституційно-правовий статус національних меншин в Україні.
- 43.Основи правового статусу іноземців та осіб без громадянства в Україні.
- 44.Конституційні права, свободи та обов'язки іноземців та осіб без громадянства в Україні.
- 45.Конституційно-правовий статус біженців в Україні.
- 46.Громадські об'єднання в Україні: поняття, ознаки, види, принципи діяльності.
- 47.Порядок утворення і припинення діяльності громадських об'єднань.
- 48.Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні.
- 49.Конституційно-правовий статус громадських організацій в Україні.
- 50.Конституційно-правовий статус релігійних організацій в Україні.
- 51.Поняття, види і предмет референдумів в Україні.
- 52.Порядок підготовки, проведення референдуму, а також визначення його результатів.
- 53.Поняття виборів та виборчого права.
- 54.Виборче законодавство та виборчі системи в Україні.
- 55.Конституційні принципи виборчого права в Україні.
- 56.Загальна характеристика виборчого процесу в Україні.
- 57.Конституційно-правовий статус виборчих комісій в Україні.
- 58.Порядок виборів народних депутатів України.
- 59.Порядок виборів Президента України.
- 60.Порядок виборів депутатів місцевих рад.
- 61.Порядок виборів сільських, селищних, міських голів.
- 62.Конституційна форма правління в Україні.
- 63.Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.
- 64.Порядок формування та структура Верховної Ради України.
- 65.Функції та компетенція Верховної Ради України.
- 66.Конституційно-правовий статус комітетів Верховної Ради України.
- 67.Порядок роботи Верховної Ради України, його нормативне регулювання.
- 68.Загальна характеристика конституційно-правового статусу народних депутатів України.
- 69.Права, обов'язки та гарантії діяльності народних депутатів України.
- 70.Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
- 71.Функції та компетенція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
- 72.Конституційний статус Рахункової палати України.
- 73.Конституційно-правовий статус Президента України.
- 74.Функції та компетенція Президента України.
- 75.Підстави дострокового припинення повноважень Президента України.
- 76.Правові акти Президента України.
- 77.Конституційний статус РНБО України.
- 78.Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України.

- 79.Склад, структура та порядок формування Кабінету Міністрів України.
- 80.Функції та компетенція Кабінету Міністрів України.
- 81.Правовий статус Прем'єр-міністра.
- 82.Парламентська відповідальність Кабінету Міністрів України.
- 83.Підстави та порядок припинення повноважень Кабінету Міністрів України.
- 84.Конституційно-правовий статус центральних органів виконавчої влади.
- 85.Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій.
- 86.Конституційно-правовий статус органів судової влади в Україні.
- 87.Конституційні принципи судочинства в Україні.
- 88.Судова система України.
- 89.Суддівське самоврядування в Україні.
- 90.Конституційно-правовий статус суддів в Україні.
- 91.Правовий статус прокуратури України.
- 92.Поняття та види конституційного контролю.
- 93.Органи конституційного контролю та їх повноваження.
- 94.Сучасні моделі конституційного контролю. Об'єкти та суб'єкти конституційного контролю.
- 95.Конституційний Суд України: склад, порядок формування, структура.
- 96.Функції та компетенція Конституційного Суду України.
- 97.Форми звернення до Конституційного Суду України.
- 98.Конституційне провадження, його форми і стадії.
- 99.Акти Конституційного Суду України.
100. Конституційно-правовий статус суддів Конституційного Суду України.

17.Шкала відповідності оцінок: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література)

Нормативно-правові акти:

- 1.Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Європейська конвенція про громадянство від 7 листопада 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 13. Ст. 359.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. *Офіційний вісник України*. 1998. № 13.
4. Європейська Конвенція про громадянство. Міжнародний договір від 7 листопада 1997 року (Витяг). *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2001. № 11. с. 69-77.
5. Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 року. URL: zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
6. Конвенція про статус апатридів. Міжнародний договір від 28 вересня 1954 року. *Офіційний вісник України*. 2013. № 51 / № 12. ст. 450. Стор. 447. Ст. 1875.
7. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.
8. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
9. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 46. Ст. 617.
10. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 року. *Офіційний вісник України*. 2020. № 4. Том 1. Стор. 9. Ст. 188.
11. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222.
12. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
14. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.
15. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 36. Ст. 448.
16. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст. 376.
17. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 16. Ст. 146.
18. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.
19. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.
20. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. Ст. 1.
21. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.
22. Про імміграцію: Закон України від 7 червня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 41. Ст. 19.

23. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1.
24. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892.
25. Про підприємництво: Закон України від 7 лютого 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 14. Ст. 168.
26. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року. *Офіційний вісник України*. 2011. № 83.
27. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 15. Ст. 232.
28. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 25. Ст. 283.
29. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.
30. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.
31. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7 червня 2018 року. *Голос України*. 2018. Ст. 107.
32. Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки: Закон України від 09 квітня 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 26. Ст. 219.
33. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 19. Ст. 134.
34. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.
35. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
36. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.
37. Про виконавче провадження: Закон України від 02 червня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. Ст. 542.
38. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14-15, № 16-17. Ст. 133.
39. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2. Ст. 5.
40. Про Державний Гімн України: Закон України від 6 березня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 24. Ст. 163.
41. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01 липня 2010 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №40. Ст. 527.
42. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року. *Голос України*. 2018. № 122.
43. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 45. Ст. 397.

44. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 23. Ст. 118.
45. Про визначення порядку обчислення скликань Верховної Ради України: Закон України від 1 лютого 2000 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 8. Ст. 52.
46. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3. Ст. 17.
47. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
48. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 23. Ст. 176.
49. Про державні символи України: Постанова Верховної Ради України від 3 вересня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 45. Ст. 241.
50. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента від 10 червня 1997 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 1997. № 107-108.

Базова:

1. Волошин Ю. О., Папаяні С. В. Зовнішня політика України в умовах європейської інтеграції: проблеми конституційно-правового забезпечення. Одеса: Фенікс, 2015. 231 с.
2. Головін А. С. Права людини: інтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України: підруч. 2-е вид, допов. та перероб. Київ: Логос, 2017. 398 с.
3. Голубовська І. О. та ін. Багатомовний юридичний словник-довідник. Київ: Київський університет, 2016. 543 с.
4. Конституційне право: підручник / О. С. Бакумов та ін.; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 483 с.
5. Конституційне право України: підруч. 8-е вид. перероб. та допов. Ужгород: Гельветика, 2018. 410 с.
6. Марченко В. В. Електронне урядування в органах виконавчої влади: підруч. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2018. 291 с.
7. Олуйко В. М. Надання державної допомоги суб'єктам господарювання: практичний poradnik для органів місцевого самоврядування: підруч. Київ: Юстон, 2017. 258 с.
8. Федоренко В. Л. Конституційне право України: підруч. Київ: Ліра-К, 2016. 615 с.
9. Шугрина Е. С., Нарутто С. В., Заболотских Е. М. Ответственность органов публичной власти: правовое регулирование и правоприменительная практика: учеб. Москва: Юрайт, 2014. 346 с.

Допоміжна:

1. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: навч. посіб. / Авт.-упоряд.: М. О. Баймуратов та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. К. Орлатого. Київ: НАДУ, 2015. 625 с.
2. Аніщук Н. В., Афанасьєва М. В., Бакаянова Н. М. Проблеми сучасної конституціоналістики: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 524 с.
3. Боняк В. О. Конституційне право України : навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 295 с.
4. Веніславський Ф. В. Конституційне право України в схемах і таблицях: навч. посіб. Харків: Право, 2014. 376 с.
5. Гринюк Р. Ф. Конституційне право України: навч. посіб. Донецьк: ДонНУ, 2014. 281 с.
6. Губань Р. В. Основи правового регулювання адміністративно-територіального

устрою України: навч. посіб. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 278 с.

7. Івашова Л. М. Контролінг в органах державної влади й органах місцевого самоврядування: навч. посіб. Миколаїв: НАДУ, 2015. 175 с

8. Карий О. І. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування: навч. посіб. Київ: ВІ ЕН ЕЙ, 2015. 176 с.

9. Каркач П. М. Основні конституційні функції прокуратури України: навч. посіб. Харків: Право, 2014. 246 с.

10. Каркач П. М. Функції прокуратури України: навч. посіб. Харків: Право, 2015. 247 с.

11. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.]; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.

12. Конституційні засади сучасного державотворення: навч. посіб. у питаннях і відповідях / Т. Є. Кагановська та ін.; за ред. Т. Є. Кагановської. Харків: Право, 2017. 303 с.

13. Моделі та методи стратегічного управління в органах виконавчої влади України: навч. посіб. Чернігів: ЧНТУ, 2018. 152 с.

14. Мушенко В. В. Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 227 с.

15. Наливайко Л. Р., Грицай І. О. Неурядові правозахисні організації України: навч. посіб. Київ: Хай-Тек Прес, 2014. 331 с.

16. Наливайко Л. Р., Касяненко Є. В., Обушко В. В., Сеньків О. М., Чепік-Трегубенко О. С. Конституційне право України в тестових завданнях: навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 432 с.

17. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В., Щербина Є. М. Міжнародний захист прав людини: навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2014. 152 с.

18. Нестерович В. Ф. Конституційне право України: навч. посіб. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 207 с.

19. Нестерович В. Ф. Практикум з Конституційного права України: практик. посіб. Київ: Ліра-К, 2018. 640 с.

20. Савчин М. В. Порівняльне конституційне право: [посібник]. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 327 с.

21. Савич С. С., Попов А. А., Пащук Т. В. Судочинство у Європейському суді з прав людини: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 163 с.

22. Селіванов А. О. Конституційне правосуддя в Україні (авторський спецкурс): навч.-метод. посіб. Харків; Київ: Логос, 2017. 91 с.

23. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.

24. Чайковська Н. П. Захист права людини на безпечні умови життєдіяльності: основні завдання та повноваження державних органів: навч.-практик. посіб. Київ: Національна академія прокуратури України, 2017. 198 с.

25. Ющик О. І., Бошицький Ю. Л., Риндюк В. І. Конституційні основи розвитку законодавства України: навч. посіб. Київ: Юридична думка, 2015. 155 с.

Офіційні сайти державних органів:

1. www.rada.gov.ua/laws - офіційний сайт Верховної Ради України
2. www.court.gov.ua/dsa - сайт Державної судової адміністрації України
3. <http://nsj.gov.ua/ua/about/regulations/> - сайт Національної школи України
5. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.
6. <http://www.kmu.gov.ua> –офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
7. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні
8. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.

9. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ.
10. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
11. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.

Електронні бібліотеки:

1. <http://www.nbu.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
2. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
3. <http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець».